communis. — *c) einer der fünf Wundermenschen, welche unter bestimmten Constellationen geboren werden.* — *d) eine viereckige Säule.* — *e)* N. pr. α) eines Sohnes des Uçanas. — β) eines Fürsten (v. l. रुरुक) VP.² 3,289. — γ) eines Autors Kumârasv. zu Pratâpar. 329,1. 331,23. 354,27. 374,21. — δ) eines Berges. — 4) n. *a) *Pferdeschmuck.* — *b) *Kranz.* — *c) *Embelia Ribes.* — *d) *Sochalsalz* Râǵan. 6,93. — *e) *Natrum.* — *f) *süsser Saft.* — *g) *Gallenstein des Rindes.* — *h) *a stomachic.* — *i) ein Gebäude, das von drei Seiten Terrassen hat und nur von der Nordseite geschlossen ist.* — Vgl. अधर°, अधरोष्ठ° und ओष्ठ° in Nachtr. 5.

रुचय्, °यते mit आ *herglänzen* ṚV. 3,6,7.

रुचि (AV.), रुचिँ (Maitr. S. 4,9,5) 1) f. *a) Licht, Glanz.* — *b) Pracht, Schönheit.* — *c) Farbe.* — *d) Gefallen, Geschmack, Lust,* — *an* oder *zu* (Loc., Acc. mit प्रति, Infin. oder im Comp. vorangehend). रुचिं दा *Jmd* (Gen.) *gefallen,* रुचये भू dass., रुचिम् आ-वह् *Lust machen zu* (Dat.). रुच्या und स्वरुच्या *nach Gefallen,* — *Belieben,* — *Wunsch.* Am Ende eines adj. Comp. *Gefallen findend an, Verlangen habend nach.* — *e) Appetit.* — *f) eine Art von Umarmung.* — *g) *Gallenstein des Rindes* Râǵan. 12,58. — *h)* N. pr. α) einer Apsaras. — β) der Gattin Devaçarman's. — 2) m. *a) die Wurzel* रुच् 222,26. fg. — *b)* N. pr. α) eines Prag̃âpati. — β) eines Sohnes des Viçvâmitra. — γ) eines Fürsten.

रुचिक m. *ein best. Schmuck* Ṛkt. 1, Z. 4 v. u. Richtig wohl रुचक.

रुचिकर 1) Adj. *a) Lust machend, das Verlangen erregend.* — *b) Appetit machend.* — 2) m. N. pr. eines Fürsten.

रुचित 1) Adj. s. u. 1. रुच्. — 2) f. आ *ein best. Metrum.* Richtig रुचिरा.

रुचितवत् Adj. *eine Form der Wurzel* रुच् *enthaltend;* f. °वती *ein solcher Vers.*

रुचिता f. am Ende eines adj. Comp. Nom. abstr. von °रुचि *Gefallen, Geschmack.* अधर्मरु° MBh. 13,5628 fehlerhaft für अधर्मरु°.

रुचित्व n. dass.

रुचिदत्त m. N. pr. eines Autors. Auch °मिश्र.

रुचिदत्तीय n. Titel eines Werkes Opp. Cat. 1.

रुचिदेव m. N. pr. eines Mannes.

रुचिधामन् n. *die Stätte des Lichts, die Sonne.*

रुचिनाथ m. N. pr. eines Autors.

रुचिपति m. N. pr. eines Scholiasten.

रुचिपर्वन् m. N. pr. eines Mannes.

रुचिप्रद् Adj. *Appetit machend.*

रुचिप्रभ m. N. pr. eines Daitja.

*रुचिफल n. 1) *Birne.* — 2) *die Frucht der Momordica monadelpha* Râǵan. 7,185.

रुचिभर्तर् m. 1) *der Herr des Lichtes, die Sonne.* — 2) *der Herr der Lust, Gatte.*

रुचिर 1) Adj. (f. आ) *a) hell, glänzend.* — *b) prächtig, schön.* — *c) gefallend, genehm, zusagend, ansprechend,* — *Jmd* (Gen. oder im Comp. vorangehend). — *d) appetitlich.* — *e) *lecker.* — 2) m. N. pr. eines Sohnes der Senaǵit. — 3) f. आ *a) Gallenstein des Rindes* Râǵan. 12,58. — *b)* Name *zweier Metra.* — *c)* N. pr. eines Flusses. — 4) *n. *a) Silber* Râǵan. 13,14. — *b) Safran.* Richtig रुधिर. — *c) Rettig* Râǵan. 7,15. — *d) Gewürznelken.* Richtig सुषिर. — Vgl. ओष्ठरुचिर.

रुचिरकेतु m. N. pr. eines Bodhisattva.

*रुचिरञ्जन m. *Moringa pterygosperma* Râǵan. 7,29.

रुचिरदेव m. N. pr. eines Prinzen.

रुचिरधी m. N. pr. eines Fürsten.

*रुचिरप्रभाससंभव m. N. pr. eines Schlangendämons.

रुचिरभाषण Adj. *von glänzender Rede, schön redend* Daçak. 36,21.

रुचिरमूर्ति Adj. *von schöner Gestalt* Daçak. 9,11.

रुचिरश्रीगर्भ m. N. pr. eines Bodhisattva.

*रुचिरातनय m. Metron. Kakshîvant's Gal.

रुचिराश्व m. N. pr. eines Sohnes des Senaǵit.

*रुचिरासुत m. Metron. Pâlakâpja's.

रुचिरुचि m. N. pr. eines Mannes Ârsh. Br.

*रुचिवह् Adj. *Licht bringend.*

रुचिष्य Adj. 1) *gefallend, genehm, erwünscht.* — 2) *Appetit machend.* — 3) **lecker.*

रुचिस्थ Adj. Suçr. 1,219,15 fehlerhaft für रुचिष्य *Appetit machend.*

रुची (metrisch) f. = रुचि *Licht, Glanz.* Pl. Naish. 8,28.

रुचे Dat. Infin. zu 1. रुच् 1) ṚV. 9,23,2. AV. 10,2,16.

रुच्य 1) Adj. (f. आ) *a) gefallend, prächtig, schön* Naish. 8,28. — *b) Appetit machend* Râǵan. 13,33. 129. 131. 135. 165. — 2) *m. *a) Geliebter, Gatte.* — *b) Strychnos potatorum* Râǵan. 11,200. — *c) Aegle Marmelos.* — *d) Reis.* — 3) *f. आ *a) schwarzer Kümmel* Râǵan. 6,61. — *b) eine Gurkenart* Râǵan. 7,216. — 4) *n. *Sochalsalz* Râǵan. 6,93.

*रुच्यकन्द m. *Arum campanulatum* Râǵan. 7,63.

रुच्यवाहन m. N. pr. eines der 7 Ṛshi unter Manu Rohita. v. l. रुव्यवाहन.

1. रुज्, रुजँति 1) *erbrechen, zerbrechen, zertrümmern, zerpflücken.* रुग्णँ *zerbrochen, zerschmettert.* शोकरुग्ण *vor Kummer gebrochen.* — 2) *Jmd* (Acc.) *Schmerzen bereiten, Pein verursachen.* Bei unpersönlicher (in Bhaṭṭ. auch persönlicher) Ausdrucksweise auch mit Gen. des Objects 235,30. fgg. — Caus. रोजयति *einen Schlag versetzen auf* (Loc.). — Desid. in रुरुक्षँति. — Mit अभि *Schmerzen bereiten,* mit Acc. Káraka 2,6. — Mit अव *abbrechen.* अवरुग्ण *abgebrochen.* अवरुग्रम् MBh. 7,1345 schlechte Lesart für अवस्थानम्. — Mit आ (hier und da auch Med.) *erbrechen, zerbrechen, abbrechen, ausbrechen, zerhauen, zerfleischen.* केशानारुज्य *sich die Haare ausraufend.* आरुग्ण *zerbrochen* u. s. w. — Mit समा *zerbrechen, abbrechen.* — Mit उद् Med. (उद्रुक्ते) *sich von einem Schlage erholen.* — Mit समुप oder समुपा *einhauen auf, hart bedrängen.* — Mit परि *rings aufbrechen.* — Mit प्र *zerbrechen.* — Mit वि *zerbrechen, zerschmettern, zerreissen.* विरुग्ण *zerbrochen* u. s. w. विरुग्र (!) Ind. Antiq. 8,241. — Mit सम् 1) *zerbrechen.* संरुग्ण *zerschmettert.* — 2) *Schmerzen bereiten,* mit Acc. Káraka 2,6.

2. रुज् 1) Adj. am Ende eines Comp. *zerbrechend, zerschmetternd.* — 2) f. *a) Schmerz, Krankheit.* मानसी *Seelenschmerz.* — *b) Costus speciosus* Bhâvapr. 3,95. Utpala zu Varâh. Bṛh. S. 78,1.

3. रुज्, रुजामि ṚV. 4,4,11 = TS. 1,2,14,4 vielleicht so v. a. ऊर्जयामि.

रुजँ 1) Adj. (f. आँ) *zerbrechend, zerschmetternd* VS. 10,8 (nach Mahîdh.). Vgl. वलंरुजँ. — 2) m. von unbekannter Bed. AV. 16,3,2. — 3) f. रुजा *a) das Zerbrechen* Megh. 26. — *b) Schmerz.* Am Ende eines adj. Comp. f. आ. — *c) *Costus speciosus* oder *arabicus.* — *d) *Schafmutter.*

रुजस्कर Adj. *Schmerzen bereitend.*

रुजाकर 1) Adj. (f. ई) dass. — 2) *m. *Krankheit.* — 3) *n. *die Frucht der Averrhoa Carambola.*

रुजाना f. ṚV. 1,32,6 nach Nigh. 1,13 und Nir. 6,4 *Fluss.*

रुजापक् Adj. *Schmerzen vertreibend.*

रुजावत् Adj. *schmerzhaft.*

*रुजाविन् ved. Adj. wohl dass.

*रुजासक् m. *Grewia elastica* Râǵan. 9,114.

*रुट्, रोटते (प्रतिघाते, दीप्तौ), रोटयति (रोषे, भाषार्थे oder भासार्थे).

रुठ्, *रोठति (उपघाते), रोठते (प्रतिघाते) *quälen, peinigen.*

*रुणास्करा f. *eine Kuh, die sich leicht melken lässt.*